

19 de desembre de 2023

El secretari del Govern

ACORD

del Govern pel qual s'aprova la memòria preliminar de l'Avantprojecte de Llei del patrimoni cultural català.

L'article 36.2 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, disposa que la tramitació d'un projecte de llei requereix l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat de la iniciativa i que s'inicia a proposta del departament o dels departaments interessats, als quals correspon elaborar l'avantprojecte de llei.

L'Acord del Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública, determina que l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat d'elaborar un avantprojecte de llei ha de contenir una memòria preliminar, i n'estableix el contingut.

Per tot això, a proposta de la consellera de Cultura, el Govern

Acorda:

Aprovar la memòria preliminar de l'Avantprojecte de Llei del patrimoni cultural català, que s'annexa.

Annex

Memòria preliminar de l'Avantprojecte de llei del patrimoni cultural català

1. Problemes que es pretenen solucionar.

La Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, té per objecte la protecció, la conservació, l'acreciment, la investigació, la difusió i el foment del patrimoni cultural català, i estableix que aquest patrimoni engloba el patrimoni moble i immoble relacionat amb la història i la cultura de Catalunya que, per llur valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, etnològic, documental, bibliogràfic, científic o tècnic mereix una protecció i una defensa especials. Així mateix, engloba els béns immaterials integrants de la cultura popular i tradicional.

No obstant això, els textos normatius i les declaracions dels organismes internacionals han fet aflorar una concepció del patrimoni cultural molt diferenciada de la que hi havia l'any 1993. En aquest sentit, es constata que el patrimoni s'ha diversificat i enriquit, amb un desenvolupament notable del patrimoni immaterial i etnològic. Altres formes de patrimoni, com el paisatgístic, l'industrial, el cinematogràfic, el subaquàtic o el memorial, entre d'altres, s'encabeixen, ara també, dins el concepte de patrimoni cultural.

La perspectiva tradicional, centrada en la defensa del patrimoni cultural, ha donat pas a una nova visió, més internacional i moderna, que considera el patrimoni cultural com un factor clau per al desenvolupament local i per al benestar social.

Així doncs, el patrimoni ha passat de ser un bé material o immaterial a conservar a constituir un recurs i un factor de desenvolupament. Aquests valors s'han incorporat al procés de patrimonialització dels béns com un actiu per al desenvolupament territorial. Les transformacions han estat especialment intenses a Europa, on el patrimoni s'ha inclòs en programes d'investigació, com Horizon 2020, i forma part de programes europeus de desenvolupament agrícola, pesquer, rural i de renovació urbana.

En la línia seguida per Europa, l'Administració de la Generalitat de Catalunya ha impulsat mesures per protegir, fomentar, difondre, millorar, ampliar i implementar tecnologia digital sobre el patrimoni, així com les necessàries mesures de control, inspecció i sanció, per garantir el compliment de la normativa. Aquestes actuacions es desenvolupen, principalment, en els àmbits següents: patrimoni arquitectònic, arqueològic i paleontològic; béns mobles; arxius; museus; inventari.

Així mateix, l'Administració de la Generalitat ha aprovat normativa sobre patrimoni cultural específic, com la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, i plans estratègics sectorials, com ara el Pla de museus 2030, aprovat per l'Acord del Govern 121/2020, de 6 d'octubre, per millorar la conservació i difusió de la nostra memòria col·lectiva i procurar el desenvolupament cultural de la ciutadania, a qualsevol edat i de qualsevol condició.

Especialment, es vol esmentar la creació, mitjançant la Llei 7/2011, de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural. L'objecte de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural és gestionar, amb relació al medi urbà i natural que l'acull, el patrimoni cultural de la Generalitat amb criteris d'integritat, sostenibilitat i eficiència. Entre les funcions de l'Agència hi ha la dinamització del patrimoni cultural mitjançant la cooperació entre agents públics i privats per millorar-ne la promoció, la conservació i la gestió. També té com a funció el foment de la recerca, de la vinculació del patrimoni cultural amb el desenvolupament territorial, paisatgístic i econòmic, i la generació de nous recursos destinats a la promoció i conservació d'aquest patrimoni. Alhora, s'explicita entre les atribucions de l'Agència el foment de l'ús del patrimoni i dels equipaments, i es presta especial atenció a l'educació i al turisme cultural. Els estatuts de l'Agència recullen una visió més actualitzada del patrimoni cultural i remarquen la importància de l'educació, el turisme cultural i la dinamització territorial. L'educació és un factor clau per la salvaguarda del patrimoni i per fer efectiu el dret a la participació cultural de tota la societat. Així mateix, amb el turisme cultural es canalitzen unes formes de lleure que han evolucionat molt els darrers 30 anys, un turisme que hauria de ser respectuós amb els criteris de sostenibilitat, a més de contribuir al benestar i a la salut de les persones.

Tot i les mesures adoptades per la Generalitat de Catalunya en aquest àmbit, l'existència de canvis socials i demogràfics els darrers anys al nostre territori fan necessària una intervenció més gran.

Succintament, els canvis socials i demogràfics que s'han produït a Catalunya els darrers anys són els següents:

- Augment de població: l'evolució demogràfica ha estat ben remarcable, a Catalunya. Mentre que l'any 1993 hi havia una població de 6,1 milions d'habitants i, d'aquests últims, la població d'origen estranger no arribava al 3%, l'any 2023 la població és de més de 7,7 milions d'habitants i la població d'origen estranger és d'un 16,3%.
- Digitalització i noves tecnologies: la digitalització és un dels fenòmens més transcendents de l'època actual, molt possiblement un canvi d'era similar al que va produir l'aparició de la impremta. En poc més de vint anys els canvis qualitatius en digitalització han estat enormes i han estat assimilats a escala planetària: la informatització, la telefonia mòbil, Internet, els *smartphones* i les aplicacions mòbils, les xarxes socials, la realitat augmentada o la realitat virtual són alguns d'aquests canvis, cadascun dels quals ha tingut efectes amplíssims. Es tracta d'un procés viu i en constant evolució.
- El canvi climàtic: actualment, el canvi climàtic és considerat com un dels grans problemes a escala mundial. El Govern de la Generalitat va declarar el 14 de maig de 2019 la situació d'emergència climàtica amb l'objectiu d'assolir les fites en matèria de mitigació que estableix la Llei del canvi climàtic, aprovada l'estiu de 2017. El canvi climàtic està provocant i provocarà múltiples efectes, no sols en el medi ambient, sinó

també en la societat en general. Un dels efectes del canvi climàtic és l'augment dels anomenats fenòmens meteorològics de temps perillós, que són aquells que poden causar danys materials o posar en risc la vida de les persones. El nombre d'episodis de temps perillós observats a Catalunya els darrers anys és força elevat. Així, fenòmens com la DANA (depressió aïllada en nivells alts), amb les seves conseqüències perjudicials, són cada cop més freqüents.

En conseqüència, es pot afirmar que la Llei 9/1993, de 30 de setembre, ha quedat desfasada, ja que no recull les posicions internacionals en matèria de patrimoni ni l'acreixement en la concepció del patrimoni cultural i les transformacions dels seus usos socials, així com la no adequació de la Llei als canvis de pautes i percepcions del patrimoni derivats dels canvis demogràfics i socials, i del seu ús i accés, han convertit la Llei 9/1993 en insuficient per a la Catalunya actual i futura.

La situació legislativa actual no aporta una visió integral del conjunt del patrimoni i de la seva salvaguarda, i podria dificultar fer front a les amenaces que el poden afectar a mitjà termini, alhora que impossibilita l'aprofitament de totes les oportunitats que el patrimoni cultural pot obrar en la nostra societat. Una Llei que respon limitadament i parcialment a una regulació holística del conjunt del patrimoni podria condicionar, en el futur, el desplegament normatiu dels diferents sectors que integren el patrimoni cultural —que s'ha enriquit i potenciat durant aquests 30 anys a Catalunya— per absència d'una base sòlida que fonamenti i constitueixi el marc normatiu que aporta una visió de conjunt. És una situació que podria relegar el rol que, històricament, ha tingut el patrimoni cultural en la construcció de la identitat, diversa i plural, de Catalunya.

Concretament, es poden assenyalar les problemàtiques següents:

- La concepció i definició del patrimoni cultural que consta a la Llei 9/1993, de 30 de setembre, no s'ajusta a la nova concepció del patrimoni cultural. La normativa internacional ha fet emergir i ha consolidat una concepció del patrimoni cultural amb unes funcions socials, unes necessitats i unes contradiccions mediambientals i de sostenibilitat (com el patrimoni miner), unes oportunitats i també uns riscos que la Llei 9/1993 no podia recollir, perquè llavors no estaven formulades.
- Hi ha classes de béns o formes de patrimoni (el paisatge, els itineraris, el patrimoni industrial, el cinematogràfic, el subaquàtic, el patrimoni memorial, etc.) que actualment tenen la consideració de patrimoni cultural, però que no es troben recollits ni protegits per la Llei 9/1993. La manca de previsió d'aquests béns o formes de patrimoni com a patrimoni cultural impossibilita la seva protecció i posa en perill la conservació de llurs valors.
- L'actual regulació dels graus de protecció del patrimoni cultural resulta insuficient per a la seva protecció eficaç i per garantir la seva salvaguarda.

- El deteriorament dels béns mobles i immobles. Aquest deteriorament afecta negativament la preservació dels valors propis d'aquests béns i comporta la pèrdua d'informació rellevant.
- En matèria de béns immobles, el risc de deteriorament deriva de les causes següents:
 - Falta d'adaptació dels criteris d'intervenció a les necessitats actuals i a les noves classes o formes de béns culturals.
 - Envel·liment natural dels materials constructius del patrimoni.
 - L'ús d'aquests béns. Un ús o una càrrega excessiva, així com les seves potencialitats socials i territorials, poden arribar a desvirtuar els seus valors intrínsecs.
 - El canvi climàtic i els fenòmens meteorològics de temps perillós associats. Fenòmens com les DANA, que s'han incrementat els darrers anys, i les seves conseqüències (riuades, inundacions, etc.) són, com ja ha quedat demostrat, causa de deteriorament i malmetement del patrimoni cultural.
 - La implementació de les energies renovables com a eina per combatre el canvi climàtic. Existeix el risc que la implementació d'energies renovables pugui afectar els valors i les qualitats del patrimoni cultural.
- En matèria de béns mobles, el risc de deteriorament és una conseqüència immediata de la indeterminada protecció dels béns mobles en la Llei 9/1993. Podem citar els riscos següents:
 - Males pràctiques, intervencions de baixa qualitat tècnica i mancades de rigor científic, ja que no és un requisit que les actuacions de conservació-restauració del patrimoni protegit siguin fetes per professionals conservadors-restauradors amb la titulació i competència requerides.
 - No es van incloure a la Llei els criteris i metodologia d'intervenció en els béns mobles, i elements històrics, artístics, arqueològics i etnològics integrats en els béns immobles.
 - No es van facultar els tècnics conservadors-restauradors de la Generalitat per a la corresponent capacitat inspectora.
- L'espoli del patrimoni cultural català:

- Hi ha béns del patrimoni cultural català que de forma irregular estan en mans d'altres administracions i particulars.
- L'*arqueofurtivisme* constitueix un perill per a la conservació dels jaciments arqueològics. Especialment, preocupen les actuacions dels *detectoristes*.
- No existeixen criteris en relació amb el patrimoni digital i la seva conservació i protecció.
- Falta de coneixement del patrimoni cultural català en determinats sectors de la població.
- Finalment, cal posar en relleu la possible pèrdua de la singularitat cultural pròpia, a causa de les accions que l'Administració General de l'Estat ha desplegat els darrers anys, que ha legislat per protegir el patrimoni cultural immaterial comú i ha regulat el patrimoni cultural subaquàtic, entre d'altres, amb una visió homogeneïtzadora i allunyada de les especificitats i singularitats històriques, socials, territorials i lingüístiques pròpies de Catalunya.

2. Objectius que es volen assolir.

L'objectiu d'aquesta iniciativa és actualitzar i millorar el règim de protecció i conservació del patrimoni cultural català. Els objectius que es volen assolir són els següents:

- a) Conèixer, conservar, investigar, fer recerca, posar en valor i difondre i socialitzar el patrimoni cultural català des d'una visió integral, flexible, coherent amb l'abast i les funcions del patrimoni, actualitzada a la normativa internacional, que doni resposta als reptes socials i que pugui acomplir les potencialitats que presenta per a la salut i el benestar, l'educació, el turisme cultural i el desenvolupament territorial.
- b) Conservar i preservar les classes de béns o formes de patrimoni que han emergit i s'han consolidat els darrers anys i que tenen els valors necessaris per formar part del patrimoni cultural català.
- c) Actualitzar els graus de protecció del patrimoni per facilitar la seva tramitació, incrementar la seva eficàcia i garantir tant la salvaguarda dels béns actualment protegits com els que s'incorporin de nou.
- d) Incrementar el nivell de protecció i salvaguarda dels béns mobles i immobles del patrimoni.
- e) Aconseguir que els béns integrants del patrimoni cultural puguin ajudar en la mitigació i adaptació al canvi climàtic, sense que això malmeti llurs valors culturals.
- f) Protegir i salvaguardar els béns del patrimoni cultural davant els creixents riscos i danys potencials causats per fenòmens meteorològics perillosos, com les DANA (depressió aïllada en nivells alts), agreujats pels efectes del canvi climàtic.

g) Cercar mecanismes per fomentar que els béns mobles integrants del patrimoni cultural català romanguin a Catalunya i per aconseguir la restitució dels béns mobles que han sortit de forma irregular.

h) Dinamitzar el patrimoni cultural mitjançant la cooperació entre agents públics i privats per millorar-ne la promoció, la conservació, la recerca i la gestió.

i) Fomentar la vinculació del patrimoni cultural al desenvolupament territorial, socioeconòmic, educatiu, paisatgístic i econòmic, i generar nous recursos destinats a la promoció, conservació i recerca d'aquest patrimoni.

j) Actualitzar la digitalització del patrimoni i els mecanismes de protecció i conservació del patrimoni digital.

k) Incrementar l'eficiència dels òrgans col·legiats d'assessorament, proposta i decisió, i els mecanismes de col·laboració interadministrativa.

l) Vincular el patrimoni cultural a les tècniques de millora de la salut, tant física com mental, tenint en compte l'experiència de la COVID-19, que va sumir el món en una situació excepcional i que va posar en valor, entre d'altres, la utilitat del patrimoni cultural com a eina per combatre el neguit, l'estrès i l'angoixa provocada per un escenari sobrevingut, sobtat i que condicionava la vida com l'havíem coneguda.

m) Promoure l'estudi i la recerca, en col·laboració amb les universitats i altres agents, en tots els àmbits del patrimoni cultural: interpretació, sostenibilitat, seguretat, conservació-restauració, públics, etc.

3. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives.

Per abordar els problemes identificats, a més de la possibilitat de mantenir la situació actual, s'han identificat una sèrie d'opcions normatives i no normatives.

Opcions considerades:

A.- Opció de "no fer res" o mantenir la situació actual.

Es mantindria la vigència de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, que regula limitadament i parcialment les múltiples formes de patrimoni cultural que han anat emergint, que s'han consolidat i que estan regulades a escala internacional. Aquesta opció no és desitjable, atès que no permet solucionar les mancances detectades ni l'adaptació al context social actual.

Aquesta opció suposaria:

- Mantenir l'adaptació i la incorporació a —l'Administració de la Generalitat— les convencions i la legislació internacional en manuals i orientacions tècniques, una documentació útil, però mancada de fonamentació en la Llei, cosa que debilita la seva aplicació i pot comportar inseguretat jurídica.
- Comprometre el desenvolupament de les lleis sectorials vigents o que s'ha planificat revisar i obrir les portes a l'aplicació de legislació d'àmbit estatal, en absència de regulació específica a Catalunya.
- No avançar en la millora del sector del patrimoni cultural a Catalunya —que ha guanyat visibilitat i que és rellevant dins les polítiques socials actuals—, que podria quedar llastrat i compromès.

En definitiva, la inacció de l'Administració no aporta cap benefici ni ens apropa a la consecució dels objectius plantejats. En canvi, pot abocar-nos a pèrdues culturals irreparables. Alguns dels riscos més destacats serien:

- No adaptar el règim de protecció i conservació del patrimoni cultural a les noves necessitats i a la normativa internacional suposaria que la normativa catalana en la matèria quedés obsoleta i desfasada.
- No incrementar el nivell de protecció i salvaguarda dels béns mobles implicaria la possibilitat de males pràctiques, intervencions de baixa qualitat tècnica i mancades de rigor científic.
- No aplicar el règim de protecció del patrimoni cultural a les classes de béns o formes de patrimoni que han emergit i s'han consolidat al llarg d'aquests darrers anys suposaria deixar sense protecció molts béns o formes de patrimoni, que, segons la nova visió del patrimoni cultural, posseeixen valors per tenir dita consideració.
- No actualitzar el règim sancionador implicaria no poder lluitar de manera efectiva contra les males pràctiques en aquesta matèria i contra l'espoli del patrimoni cultural.

B.- Opció normativa que es considera com l'alternativa preferida.

Es considera com a necessària una nova Llei integral del patrimoni cultural de Catalunya que porti un marc regulador estable al conjunt de les administracions públiques, que garanteixi la protecció del patrimoni cultural en tot el seu abast i que pugui portar a terme les funcions socials que té encomanades.

La regulació integral del patrimoni cultural de Catalunya necessita una nova Llei que derogui la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

Aquesta Llei ha d'incloure:

- L'extensió de les categories de protecció a altres classes de béns o formes de patrimoni

que han emergit o s'han consolidat els darrers anys i que tenen els valors necessaris per formar part del patrimoni cultural, com el patrimoni immaterial, el natural, l'industrial, l'audiovisual i el memorial. La incorporació i regulació dels conceptes d'entorn, paisatge, itinerari cultural, etc.

- L'actualització dels graus de protecció dels diferents béns o formes de patrimoni integrants del patrimoni cultural.
- La regulació i actualització de conceptes com la prevenció de riscos i el manteniment i reparació per assegurar la conservació dels béns culturals. Així mateix, ha d'incloure la regulació de límits en l'ús del patrimoni i introduir conceptes com la capacitat de càrrega, el desenvolupament sostenible o prevenció perquè els perills derivats de l'entorn social i territorial no puguin desvirtuar els seus valors intrínsecs.
- L'actualització dels criteris d'intervenció sobre els béns immobles, tenint en compte els riscos que afecten aquests béns. Especialment, s'ha d'establir la millor manera d'implementar les energies renovables sobre aquests béns sense que això malmeti els seus valors.
- La inclusió de programes de prevenció, manteniment i reparació en la conservació dels béns culturals.
- La fixació de mesures per protegir i salvaguardar els béns del patrimoni cultural davant les necessitats actuals i els creixents riscos i danys potencials causats pel canvi climàtic.
- La fixació de nous criteris sobre la documentació, la conservació preventiva i la interdisciplinarietat en el tractament dels béns mobles.
- La previsió d'una política proactiva de retenció del patrimoni al país.
- L'establiment de mecanismes per a la reclamació de béns culturals catalans que de forma irregular estiguin en mans d'altres administracions o de particulars.
- La modificació del règim sancionador de la Llei per evitar l'espoli del patrimoni i la seva conservació inadequada.
- Regular el règim dels *detectorites*.
- La regulació de la capacitat inspectora dels tècnics conservadors-restauradors de l'Administració de la Generalitat.
- La fixació amb rang legal d'acreditacions professionals per efectuar determinades

activitats de restauració.

- L'adequació de la Llei al conjunt de titulars de béns del patrimoni cultural i a l'ecosistema d'equipaments que conserven i reivindiquen aquests béns, com els centres d'arxius, museus i biblioteques, i les unitats de gestió del patrimoni cultural a l'Administració de la Generalitat de Catalunya, com l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural i les unitats d'altres administracions locals.
- La revisió i adaptació dels mecanismes per fomentar el patrocini i el mecenatge.
- La regulació de la digitalització del patrimoni i els mecanismes de protecció i conservació del patrimoni digital.

La Llei s'emmarca dins la competència exclusiva atribuïda a l'Administració de la Generalitat en matèria de patrimoni cultural per l'article 127 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, sens perjudici de la competència estatal per a la defensa dels béns integrants d'aquest patrimoni contra l'exportació i l'espoliació.

La Llei ha de constituir la base i la regulació marc que fonamenti el desplegament de les lleis sectorials, amb la garantia de formar part d'un sistema de patrimoni cultural a Catalunya flexible i integral que pugui donar resposta als reptes i a les oportunitats del sector durant la pròxima generació.

Un objectiu de l'abast que s'acaba d'exposar només es pot assolir amb una norma amb rang legal. Cap norma amb rang reglamentari, cap programa d'actuació o pla estratègic poden, per si sols o de manera combinada, donar resposta a l'objectiu que s'ha exposat més amunt.

C.- Opció normativa descartada.

L'alternativa seria la modificació parcial de totes i cadascuna de les lleis sectorials i reglamentació de matèries transversals, mitjançant disposicions de rang menor i sense cobertura d'una Llei general de patrimoni cultural.

D.- Altres opcions no normatives.

Altres opcions no normatives podrien ser l'elaboració de plans directors o programes estratègics del patrimoni cultural. De fet, l'Acord del Govern 121/2020, de 6 d'octubre, va aprovar el Pla de museus 2030, i el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar la iniciació de l'elaboració del Pla d'arxius i gestió documental per a una planificació estratègica fins al 2030. Altres unitats competents en patrimoni cultural han iniciat l'elaboració de plans estratègics per encaminar la seva acció a mitjà termini.

Així mateix, es podria optar per incrementar les línies d'ajuts del Departament de Cultura per a la protecció i el foment del patrimoni cultural de Catalunya. De fet, les Estadístiques culturals de Catalunya mostren que des del 2020 i fins al 2023 el pressupost de la unitat competent en patrimoni cultural s'ha incrementat, aproximadament, un 70%. La cooperació interadministrativa,

d'altra banda, ha permès una gestió de les subvencions als equipaments museístics més eficient i àgil amb el treball conjunt amb les administracions locals.

Però totes aquestes opcions, si bé són igualment necessàries, no són adequades, per si soles, ni suficients, atès que l'actual marc legal no permet regular la totalitat del patrimoni cultural de Catalunya, oferir una visió de conjunt, preveure futurs desenvolupaments de cada sector ni està adaptat a la normativa, convencions i regulacions internacionals del patrimoni. S'ha de disposar d'un marc regulador adequat en l'àmbit legal a Catalunya que aportí seguretat i eviti que altres regulacions de rang superior comprometin la capacitat de gestió del patrimoni cultural català.

4. Els impactes més rellevants de les diferents opcions considerades.

a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat.

La norma que es proposa no representa un increment de l'estructura orgànica del departament competent en matèria cultural, ja que aquesta iniciativa parteix d'entrada dels elements ja preexistents i no es crea cap organisme nou. En aquest sentit, la futura Llei no ha de tenir efectes ni sobre l'organització ni sobre el personal de l'Administració de la Generalitat, atès que aquesta última no planteja un canvi en el model actual de competències de les diferents unitats orgàniques que treballen actualment en la protecció, conservació i foment del patrimoni cultural català, sigui de manera transversal o sectorial.

Aquesta proposta consolida el funcionament i les dinàmiques de l'organització i del personal de l'Administració de la Generalitat encarregat de la seva aplicació.

Ara bé, la futura Llei sí que tindria un impacte pressupostari en l'Administració de la Generalitat per poder articular algunes de les propostes que s'hi contenen.

La nova Llei del patrimoni cultural podria representar un increment de la despesa. Aquesta norma té, com un dels seus objectius, ampliar la protecció a noves categories de béns i formes de patrimoni i reforçar les mesures de foment. L'expansió podria comportar la creació de noves línies de subvenció, cosa que, a mitjà i llarg termini, implicaria un augment en la necessitat de recursos materials i econòmics.

L'aplicació de les mesures establertes a la Llei pot produir un estalvi en termes d'eficiència, per la cohesió que pot aportar en organismes creats els darrers anys o en unitats que poden incrementar el grau de col·laboració i compartir objectius estratègics, com ara la Direcció General de Patrimoni Cultural, l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural o bé equipaments com l'Arxiu Nacional de Catalunya, el Centre de Restauració de Béns Mobles o la Biblioteca de Catalunya.

Així mateix, s'espera una millora de l'eficiència en els mecanismes d'aplicació de l'1,5% cultural, que també pot ser destinat a les noves formes de patrimoni cultural i les funcions preventives i prioritàries que la legislació actual no recull. Finalment, la nova legislació ha de contribuir a fer

possible una assignació més argumentada dels recursos econòmics, tenint en compte el pes guanyat pel departament competent en matèria cultural els darrers anys i que, com mostren les Estadístiques culturals de Catalunya, des del 2020 i fins al 2023 el pressupost de la unitat competent en patrimoni cultural s'ha incrementat, aproximadament, un 70%.

b) L'impacte sobre les administracions locals, tenint en compte la seva dimensió i el règim especial de Barcelona.

Considerem que la futura Llei no ha de tenir efectes significatius sobre l'organització, el personal i el pressupost de les administracions locals de Catalunya.

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, ja estableix que els municipis han d'exercir com a competències pròpies les matèries de protecció i gestió del patrimoni històric i la promoció de la cultura i equipaments culturals. En aquest sentit, la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona, concreta les accions que en matèria de cultura ha de dur a terme l'Ajuntament de Barcelona.

Paral·lelament, són competències pròpies de les diputacions les que els atribueixin en aquest concepte les lleis de l'Estat i de les comunitats autònomes en els diferents sectors de l'acció pública. Aquesta atribució de competències per part de les diputacions queda recollida, per exemple, a la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, i a la Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya.

En qualsevol cas, aquesta iniciativa legislativa no ha de suposar cap augment de la despesa actual en termes econòmics ni de recursos humans més enllà dels compromisos que les diferents administracions puguin adoptar a partir de l'aprovació d'aquesta iniciativa legal.

L'Administració local ja és competent en la declaració de béns culturals d'interès local. L'ampliació de categories de protecció i l'actualització dels graus de protecció no requereix l'assumpció de noves competències. No es preveu un increment notable del nombre d'expedients a tramitar per cada ens local i podrà ser assumit pel mateix personal que gestiona els procediments de declaració de béns culturals d'interès local vinculats al patrimoni cultural material.

L'article 114 de la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona, estableix que una de les àrees d'actuació en matèria de cultura és la conservació i la custòdia dels béns integrants del patrimoni històric, artístic, científic, tecnològic i natural, compresos al terme municipal de Barcelona. Per tant, correspon a l'Ajuntament de Barcelona l'adopció de mesures de salvaguarda dels elements immaterials vinculats a la ciutat de Barcelona.

L'article 117 de la Carta municipal de Barcelona estableix que, en el cas del patrimoni històric, artístic, científic, tecnològic i natural, la declaració de béns culturals i altres qualificacions anàlogues, la titularitat de les quals pertoca a altres administracions públiques, correspon a

l'Ajuntament de Barcelona informar, preceptivament, de la inclusió o la desafectació d'un bé al patrimoni esmentat, i també exercir la iniciativa per a la incoació dels expedients corresponents.

Per tant, l'Ajuntament de Barcelona ha d'informar preceptivament de la declaració de les categories de protecció que es decideixin, a més de tenir la competència per declarar els elements d'interès local i per adoptar les mesures de salvaguarda corresponents.

Mitjançant el Consell del Patrimoni Cultural de Barcelona, que regula l'article 115 de la Carta municipal, cal coordinar l'exercici de les competències de l'Administració de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona en matèria de patrimoni cultural.

c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per als ciutadans i per a les empreses.

Aquesta iniciativa legislativa no té cap efecte directe en la càrrega administrativa per als ciutadans ni per a les empreses en termes d'augment. Els mitjans electrònics i la tramitació telemàtica implantats per l'Administració, així com la digitalització de l'inventari, catàleg i registre de béns culturals i la seva consulta pública en línia, faciliten i redueixen les càrregues administratives per als ciutadans i empreses per a qualsevol tràmit en la gestió del patrimoni que estableix la Llei.

d) Els impactes econòmics, socials o ambientals rellevants que no s'hagin valorat als apartats anteriors.

Aquesta proposta legislativa és important per l'impacte que pot arribar a tenir en una gestió del patrimoni cultural més alineada amb els criteris i recomanacions d'organismes internacionals com la Unió Europea, que destina directament finançament mitjançant programes de recerca i d'actuació al patrimoni cultural, així com altres programes sobre desenvolupament social, territorial i ambiental vinculats al patrimoni.

La societat catalana és diversa, amb multiplicitat d'expressions culturals que requereixen reconeixement en aplicació dels drets culturals. L'increment de la participació social en les decisions que afecten el patrimoni cultural, com ara en la gestió del paisatge, l'adequació del patrimoni mitjançant narratives actualitzades, que permetin, a més de l'accessibilitat física, l'accessibilitat comunicativa i la identificació d'amplis segments socials amb el patrimoni, contribueixen a establir principis com la no-discriminació per motius econòmics, socials, territorials, d'origen o de gènere en el gaudi i l'accés als béns culturals.

L'increment de la participació en el patrimoni cultural, per tant, pot tenir impacte social perquè té efectes positius en la vida de les persones, en la salut i contribueix tant al benestar general de les persones com al de les comunitats. El patrimoni serveix per comprendre el món i la societat on vivim. La participació cultural, doncs, també facilita la cohesió social i territorial i el respecte de la diversitat cultural i lingüística.

El patrimoni cultural ha d'estar preparat per als desafiaments ambientals i, per a això, cal preparar mesures de prevenció per als riscos i per reforçar la resistència dels béns, per fer front al canvi climàtic. Al mateix temps, el patrimoni pot servir per promoure modes de consum i models de producció sostenibles.

S'ha fet esment de la importància del patrimoni cultural en el canvi de mentalitat per a qüestions vinculades al desenvolupament sostenible i el canvi climàtic. La creixent importància del patrimoni en factors de cohesió social i de participació pot facilitar, amb la nova Llei, l'impuls i una actuació més coordinada amb altres unitats de l'Administració de la Generalitat i amb la Unió Europea per aprofitar la implantació i l'impacte d'aquestes polítiques, i tenir així un impacte econòmic positiu per facilitar que agents públics i privats disposin d'un marc facilitador per a aquests projectes.

5. La procedència d'efectuar una consulta pública prèvia o bé la justificació de les excepcions que hi puguin concórrer, així com la valoració de la necessitat d'emprar, si escau, altres eines i canals de participació complementaris a la publicació al Portal de la Transparència.

En aquest cas, es considera com a necessari dur a terme el tràmit de consulta pública prèvia perquè la ciutadania, les entitats i els sectors professionals hi puguin intervenir i fer aportacions sobre la necessitat d'aquesta Llei i, si escau, sobre els objectius que ha de tenir, ja que la iniciativa proposada té un abast ampli, perquè afecta tot el sector del patrimoni cultural.

La consulta pública prèvia ha d'estar oberta al conjunt de la ciutadania i organitzacions. No obstant això, es preveu convidar a participar-hi de forma directa les organitzacions següents: les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, les universitats catalanes, les administracions locals, el sector públic i les associacions professionals relacionades amb el patrimoni cultural.

Per tal de facilitar àmpliament la informació, la reflexió i la participació de la ciutadania, s'estima que el període de la consulta pública prèvia sigui d'un mes, i no es considera com a necessari l'obertura d'altres eines o canals complementaris amb aquesta mateixa finalitat, per facilitar, així mateix, la visualització de les aportacions que es puguin rebre i sistematitzar-les a través d'un únic canal que s'ha consolidat els darrers anys com un instrument efectiu per a la participació ciutadana.